GAZETA LWOWSKA.

Wychodzi z Dodatkiem codziennie, prócz świąt i niedzieli. Prenumerata kwartalna miejscowym 4 złr. kr. 15., odbierającym pocztą 4 złr. 40 kr., Inseracyę opłacają od wiersza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz pierwszy 4 kr. następnie po 2 kr. m. k.

Nr. 15. Piątek 18. stycznia 1850. Rok bieżący gazety **39.**

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Lwów, 29. grudnia 1849. Namiestnictwo wybrzeża austryackiego przysłało do c. k. prezydum krajowego na wsparcie pogorzelców Brodzkich kwotę 36 złr. 39 kr. m. k., namiestnictwo Czech kwotę 10 złr. m. k. a prezydyum krajowe Niższej Austryi kwotę 27 złr. 46¼ kr. m. k.

C. k. rząd krajowy ma sobie za miły obowiązek podać te szczodrobliwe dary z wyrazem podziękowania do wiadomości publicznej.

Sprawy krajowe.

(Mianowanie.)

Wiedeń, 13. stycznia. Jego c. k. apostolska Mość raczył najwyższém własnoręcznem pismem z d. 15. grudnia r. z. kanonikowi i papiezkiemu prałatowi domu ks. Janowi B. Schindler, jako kawalerowi austryackiego orderu żelaznej korony pierwszej klasy nadać najłaskawiej godność tajnego radzcy z uwolnieniem od taksy.

(Rozkaz do armii z dnia 4. stycznia.)

Wiedeń, 12. stycznia. W celu dowiedzenia się jak najdokładniej o kwalifikacyi oficerów sztabowych, najwyższych w randze tudzież zasługujących na promocyę kapitanów i całego wojska Mojej armii, mianowicie o uzdolnieniu ich do posunięcia na wyższe stopnie, uznałem za rzecz potrzebną rozkazać co następuje:

1) Pod przewodnictwem Pana Jenerała, którego Sam wyznaczę, zgromadzać się będzie tutaj corocznie w miesiącu grudniu komisya jenerałów, która ma na zasadzie nadesłanych potąd opisów indywidualnych, oceniać oficerów sztabowych, kapitanów i rotmistrzów i względem każdej poszczególnej kwalifikacyi w decydujący sposób odpowiedzieć na zapytanie: czy indywiduum zasługuje na szczególniejszą, albo tylko na zwykłą promocyę albo też na żadne posunięcie na wyższy stopień, a w tym razie, czy pozostawienie go na swojej posadzie odpowiada służbie, albo nakoniec czy przy fizycznej i moralnej stałości, potrzebne jest jego uwolnienie od służby.

2) Za członka do tej komisyi wyznaczy przynależny Komendant od każdej z czterech armii, równie jak i z wojska, które Banowi jest poddane, jenerała. Oprócz tego wolno jest prezesowi wezwać do tej komisyi także innych jenerałów, którzyby byli w stanie w szczególnych okolicznościach ocenić kwalifikacyę oficerów sztabowych, kapitanów i rotmistrzów, a jeżeli uzna za rzecz potrzebną, może także od każdego korpusu wezwać do komisyi jenerała, by jak najdokładniejsze zdanie o uzdolnieniu indywiduów zasięgnąć. Przy klasyfikacyi oficerów sztabowych i kapitanów artyleryi, jeneralnego kwatermistrzowskiego sztabu, korpusu technicznego i inżynierów, ma być obecnym jako członek także jenerał przynależnego gatunku broni, którego dwaj jeneralni dyrektorowie i szef jeneralnego kwatermistrzowskiego sztabu wyznaczy.

3) Na sesyach tej komisyi ma sztabowy oficer, którego wyznaczy prezes, prowadzić protokół klasyfikacyjny.

4) Protokół ten podpisany przez prezesa i wszystkich członków komisyi, należy niezawodnie po 1. stycznia następnego roku odesłać do naczelnej komendy armii, i będzie służyć za zasadę do proponowania i obsadzenia posad, które w następnym roku opróżnione zostały.

Protokół ten na rok 1849 z powodu szczególniejszych stosunków posuwa się na 31. stycznia 1850. Prezesem komisyi wyznaczam ministra wojny Hrabię Giulay.

Franciszek Józef m. p.

(Instrukcye ze strony ministerstwa handlu dla nowo organizowanych władz politycznych.)

Wiedeń, 12. stycznia. Ministeryum handlu wydało dla nowo organizowanych władz politycznych, w miarę jak one służą za organa ministeryum handlowemu, następującą instrukcyę:

§. 1) Polityczne władze administracyjne są według potwierdzonej najwyższém postanowieniem z dnia 13. października organizacyi tego ministeryum w sprawie handlu i rękodzieł także organami ministeryum dla handlu, rękodzieł i budowli publicznych. Mają przeto wykonywać otrzymane od tegoż ministeryum w tych sprawach polecenia, i do niego posełać swe sprawozdania.

§. 2) Pokąd nie wyjdzie nowa ustawa o handlu i rękodziełach jest obwodowy starosta pierwszą instancyą w sprawach handlowych i przemysłowych, a prezydent cyrkularny drugą; wyjąwszy te rękodzieła i przedsiębierstwa, których nadanie według dotychczasowych przepisów zastrzeżone było władzy krajowej. Dla tych ostatnich jest cyrkularny prezydent pierwszą a ministeryum handlu drugą instancyą.

§. 3) Wydawanie paszportów kramarzom wędrującym należy do zakresu obwodowego starosty. Względem wydanych i widymowanych paszportów dla kramarzy należy prowadzić przepisany rejestr. —

§. 4) W sprawach przywilejów mają obwodowi starostowie załatwiać te interesa, co je dotychczasowe przepisy względem wydawania wyłącznych przywilejów przydzieliły urzędom obwodowym, a prezydenci cyrkularni mają przesełać je do ministeryum handlu.

(Postęp czynności komisyi dla uwolnienia od ciężarów gruntowych.)

Wiedeń, 11. stycznia. Podczas gdy z Czech nadchodzą zupełnie zaspokajające sprawozdania o postępie czynności tyczącej się uwolnienia gruntów od ciężarów, i gdy niedawno-co dokonano czynności podobnej w obszernem z 11 gmin składającem się państwie Milin bez doznania najmniejszej w tej mierze trudności, — dowiadujemy się nadto, że prace te również i w Morawii postępują spiesznie, tak, że główna komisya mianowała nowych w tym względzie pięć powiatowych komisyj. Kraj koronny Morawia podzielony jest teraz na 19 takich powiatów.

(Zakazanie dziennika „Figyelmező.")

Wiedeń, 11. stycznia. „Pester Ztg." zawiera następujące ogłoszenie względem zakazu dziennika „Figyelmező."

Ponieważ wychodzący tutaj polityczny dziennik „Figyelmező" zdaje się od niejakiego czasu zajmować się tem szczególnem zadaniem, aby różnemi złośliwemi artykułami podającemi w podejrzenie środki od rządu przedsiębrane, ciągły podniecać niepokój, i przezto udaremnić skutki przywróconej znów spokojności, — ponieważ dziennik pomieniony minął się całkiem z ogłoszonym swoim programem, a na powtórne w tej mierze napomnienia i przestrogi zupełnie nie zważał: przeto dla widocznie niebezpiecznych jego dązności zakazuje się niniejszem dalsze wydawanie pomienionego dziennika. — Peszt, 8. stycznia 1850. — C. k. wojskowa komenda dystryktowa. (Ll.)

(Wiadomości bieżące z Wiednia.)

Wiedeń, 11. stycznia. W ministeryum handlu rozpoczęto negocyacye tyczące się przyjęcia przy komunikacyi pocztowej z niemieckiemi krajami, jednakowych zasad i postanowień.

— J. M. Cesarz wręczył dnia wczorajszego pani baronowej Brandhof dyplom zaliczający ją do stanu hrabskiego.

— Wczoraj odbyła się u dworu uczta familijna, na której był także obecny arcyksiążę Jan, miawszy wprzód kilkogodziną konferencyę z J. M. Cesarzem.

— J. M. Cesarz przyjmował dzisiaj posła francuzkiego, pana Delacour.

— Według rozporządzenia ministeryalnego potrzebują ci juryści, którzy w r. 1848 i 1849 nie odbyli szkolnych egzaminów i tylko otrzymali zaświadczenia frekwentacyjne — osobnej do składania egzaminów rządowych dyspensy.

C. k. sprawujący interesa przy toskańskim dworze, Baron Hügel, kazał dnia 6. b. m. wywiesić uroczyście na hotelu ambasady we Florencyi c. k. herb austryacki.

Dziennik „Magyar Hirlap" donosi, że wzdłuż Pesztyńskiego i Szolnok-Szegedyńskiego gościńca wyprawiono dwa pułki z rozkazem, aby w tych okolicach bozpieczeństwa osób i własności broniły.

(Wykaz straży policyjnej. — Polityczni więzniowie z Węgier.)

Praga, 10. stycznia. Z wykazu straży policyjnej od 1. lipca do 24. grudnia 1849 dowiadujemy się, że w tym przeciągu wykonała c. k. straż policyjna 3507 aresztacyj w Pradze. Z tych jest za popełnioną kradzież 119; za włamanie się do domu 6; za rabunek 9; za opilstwo, a wskutek tego za leżenie na ulicach, za uliczne i domowe excesa 187; za żebranie 1294 (!), za podmawianie 436. Samobójstwa są cztery wymienione w wykazie; syfilityczną chorobą dotkniętych nierządnic 188. Od rogatek miejskich wydalono 1807 osób niemających kart legitymacyjnych, w samem mieście przyaresztowano 247 za brak wylegitymowania się. Najliczniejszą jest tą razą rubryka żebraków. — Dzisiejszym południowym pociągiem przybyło ośmiu politycznych więźniów z Węgier, których do Teresienstadt odwieziono. Kilku z nich było okutych w kajdany a z powierzchności niektórych widać było wyższe pochodzenie. W Karolinum odbywa się dziś ostatnia sesya adwokatów krajowych, względem zapytania ministeryum sprawiedliwości o liczbie adwokatów w Czechach. W upłynionem ćwierćroczu wyszło około 120 nowych czeskich książek.

(Nowo organizowane władze rozpoczynają swą czynność.)

Grac, 9. stycznia. Jak słychać, (pisze gazeta wychodząca w Gracu) ustaje z 19tym stycznia urzędowanie naszego gubernium a z ostatnim tegoż miesiąca czynność urzędów obwodowych. Od 20go stycznia zacznie urzędować namiestnictwo, a z 1ym lutego rozpoczną działalność swoją zwierzchności obwodowe, kapitaństwa okręgowe i podatkowe urzęda. Dystrykta urzędów podatkowych wyrównywają co do rozległości okręgom sądów poszczególnych, a nawet siedziby ostatnich będą oraz miejscem urzędowania dla pierwszych. Bióra kapitaństw okręgowych będą istniały: w Friedbergu, w Fürstenfeld, w Voitsberg, w Maria-Zell, w Eisenerz, w St. Gallen, w Aussee, w Gonobitz, w Oberburgu, w Windischfeistritz i w Rohitsch. (W. Z.)

(Komisya dla uwolnienia od ciężarów gruntowych.)

Tryest, 8. stycznia. Dzisiaj ustanowiła się tu komisya ministeryalna dla uwolnienia margrabstwa Istryi od ciężarów gruntowych. Jako prezydent stoi na czele jej p. dr. Jenny, c. k. komisarz ministeryalny i radzca sekcyjny w ministeryum spraw wewnętrznych; zastępcą zaś jego mianowany został p. Antoni Goriup, c. k. komisarz i sędzia dystryktowy. (W. Z.)

(Podział namiestnictwa na sekcyę wojskową i polityczną.)

Wenecya, 6. stycznia. Tutejsze c. k. namiestnictwo podzielone zostanie według nowego porządku czynności na dwie główne sekcye: na wojskową i polityczną. Szefem sekcyi wojskowej został znający dokładnie język włoski, major baron Welden (kuzyn p. fzm.) z jeneralnego sztabu kwatermistrzowskiego, i zarazem jest szefem wydziału sztabu jeneralnego.

Szefem sekcyi cywilnej jest hr. Marzani. Wielu urzędników, którzy funkcye swe za dawniejszego rządu rewolucyjnego dalej pełnili, zostali znowu w służbie umieszczeni, i zawiadują po większej części temi samemi sprawami, jakie im jeszcze przed marcem 1848 zwykle przydzielano. Major Stöger został adjutantem gubernatorskim.

Sekcya wojskowa koresponduje zwykle tylko z delegacyami prowincyonalnemi w języku włoskim, zresztą zawsze w niemieckim. — Również i prezydyum sekcyi cywilnej używa w urzędowaniu swem czasami języka niemieckiego. Ze względów służbowych wprowadzono w sekcyi wojskowej ten zwyczaj, że mające wychodzić w języku włoskim rozporządzenia i inne referata, układane bywają po większej części wprzód w języku niemieckim, a dopiero następnie przez umyślnie do tego przeznaczonych translatorów na włoskie tłumaczone.

Według najnowszego rozporządzenia p. FM. oddano teraz wykonanie wyższej władzy policyjnej w kraju zwierzchności wojskowej. Przez czas więc trwania stanu wyjątkowego zajmować się będą zwierzchności polityczne czynnością niższej tylko policyi lokalnej. (Lloyd.)

(Wiadomości bieżące z Wenecyi.)

Wenecya, 9. stycznia. Od 1829 niespadły tak wielkie śniegi, jak w tym roku. — Przez kilka dni padał śnieg nieprzerwanie.— Już od dwóch dni odgartują śnieg na placu ś. Marka, i nie mogą się z nim uporać. Ale mróz znacznie zelzał. W teatrze Gallo S. Benedetto przedstawią jutro nową komiczną operę „Gli Amanti sessagenarii" (Sześćdziesiętoletni kochankowie.) Druga nowa opera, która temi dniami będzie dana w teatrze Fenice, ma tytuł „Poliuto." — Pomyślną wiadomością dla Wenecyi jest, że wkrótce będzie tu przeniesiona z Werony główna komisya ekonomii mundurów, przezco tysiące ubogich ludzi, a mianowicie rzemieślnicy wszelkiego gatunku znajdą trwałe zatrudnienie w Wenecyi. W teraźniejszych okolicznościach jest to dla Wenecyi największem dobrodziejstwem.

Hyszpania.

(Izba deputowanych.)

Madryt. Na posiedzeniu 2. stycznia madryckiej izby deputowanych powstał deputowany Moron na nowe rozporządzenie administracyi względem intendantów i politycznych korpusów utrzymując, że są przeciwne konstytucyi, a przytem niepolityczne i nieekonomiczne. Minister finansów bronił rozporządzenia wyświecając, że niewywołało żadnych nowych wydatków. Na sesyi dnia 3. toczono dalej dyskusyę nad tym przedmiotem. Kilku członków partyi umiarkowanej zaproponowało uchylić nowe rozporządzenie administracyjne, gdyż jest przeciwne interesom państwa. Ale trudno aby ten wniosek był przyjęty.

Francya.

(Posiedzenie izby prawodawczej z d. 9. stycznia.)

Paryż, 9. stycznia. Na wstępie dzisiejszego posiedzenia izby prawodawczej oznajmił prezydujący, że projekt ustawy ministra wojny względem wyznaczenia pensyi podoficerów przesłano wczoraj do komisyi budżetu. Na wniosek dep. Mornay odesłała go izba do wydziałów dla mianowania komisyi specyalnej. Potem przeszła izba do dyskusyi nad pierwszym artykułem ustawy względem nauczycieli elementarnych: „Aż do ogłoszenia organicznej ustawy naukowej zostaje nauka elementarna pod szczególnym dozorem prefektów." Poprawkę pana Denayconse, aby nauczyciele elementarni zostawali pod dozorem rektorów, odrzucono, równie jak poprawkę dep. Nettement. Dep. Mortigny żądał, aby wypuszczono słowa: „aż do ogłoszenia organicznej ustawy naukowej," i wniósł do art. 7. następujący dodatek: „Ustawa ta przestanie 6 miesięcy po ogłoszeniu być obowiązującą." Za tą poprawką oświadczył się p. Molé. Jenerał Cavaignac oświadczył się przeciw temu wyjątkowemu prawodawstwu i wyraził, iż nie jest zaspokojony oświadczeniem ministra oświecenia, że się ta ustawa ściąga tylko na szkoły gminne nie zaś na prywatne szkoły elementarne, które zostaną pod dozorem uniwersytetów. Art. 1. przyjęto w następującej osnowie: „Nauka elementarna w departamentach zostaje szczególnie pod dozorem prefektów." Art. 2. przyjęto w następującej treści: „Nauczycieli gmin wybierają komitety okręgów z pomiędzy nauczycieli świeckich i z pomiędzy nauczycieli towarzystw duchownych, według życzenia rady municypalnej w gminie. Komitet może także wybierać poza proponowaną listą. Nauczyciele dla szkół niekatolickich wybrani być mają z listy proponowanej przez konsystorze protestanckie i izraelickie." Art. 5. opiewa: „Prefekt karci, daje naganę, suspenduje i oddala nauczycieli. Może ich odwołać. Odwołany jednak może apelować do ministra." Dep. Salmon wniósł poprawkę, że prefekt powinien znieść się z komitetem okręgu, jeżeli chce destytuować nauczyciela. Poprawkę tę przyjęto przeciw woli ministra. Z tego powodu taki niepokój powstał w izbie, iż posiedzenie zasuspendowano.

(Niektóre ustępy z artykułów pisanych przez prezydenta.)

Paryż, 9. stycznia. Ciągle jeszcze jest mowa o namienionej nocie prezydenta rzeczypospolitej, w której wyrażono, że ministrowie nie mogą ponieść klęski, dopokąd zaufaniem prezydenta są zaszczyceni. Niezawodna jest, że Ludwik Bonaparte sam redagował nie tylko tę notę, lecz także większą część artykułów wyszłego niedawno tygodnika, w którym ta nota najprzód zawartą była. A że według zasiągniętych wiadomości jest już udowodniono, że te artykuły wyszły z jego pióra, przytoczymy więc z nich niektóre wybitne myśli. „Co prezydent od roku zdziałał, albo czem się zatrudniał, to wszystko jest mało, jeżeli się komu tak podoba; ale jest przynajmniej cośkolwiek śród tych trudności, które zewsząd powstały. Lecz mamy nadzieję, że jeszcze więcej uczyni, i pokona wszelkie trudności; bo nieustającą przyczyną jego siły jest jego pochodzenie. I choćby zawsze jeszcze, podobnie jak w dzień swego wyboru, miał przeciwko sobie wszystkie stare i nowe partye, całe dziennikarstwo i administracyę, on jednak ocali towarzystwo, przywróci porządek i pomyślność, jednem słowem: dokona swej misyi, bo zawsze będzie miał za sobą masę ludu i dla tego, że się czuje ożywiony wiarą, która zapala, i wolą, która dokonywa" W innem miejscu zwraca się Ludwik Bonaparte do partyi republikańskiej: „Wszystkie pociski dumnych republikanów na prezydenta rzeczypospolitej są politycznym błędem i zaślepieniem. Uskarzają się na reakcyę, którą wywołali poprzedniemi czynnościami swojemi, a dzisiejsze ich czynności wywołają jakową restauracyę monarchiczną. Tylko Ludwik Bonaparte mógłby ich przeciw dawnym wspomnieniom i świeżym obawom zabezpieczyć. Ale jest to w namiętności partyj wyłącznych, że albo wszystko chcą zyskać, albo też wszystko stracić. Wasyngtona i pierwszego konzula Bonapartego spotkała ta sama samolubna nienawiść. Cnota pierwszego pogardzała nią; sława drugiego roztrzaskała ją. Różnica między Stanami zjednoczonemi a Francyą kierowała różniącem się postępowaniem tych dwóch również bardzo zapoznanych wielkich mężów. — Będzież Ludwik Napoleon miał wolny wybór między temi dwoma wzorami? Republikanie to rozstrzygną.

(Wiadomości z Lewanty.)

Marsylia, 1. stycznia. Wczoraj przywiózł tu parowy okręt „Leonidas" pocztę z Lewanty. Podług doniesień z Smyrny z 14go grudnia niezrobiła dotąd ani angielska ani francuska flota żadnego poruszenia odwrotnego. A chociaż dzienniki angielskie donoszą, że admirałowi Parker przesłano rozkaz powrócenia do Malty, głoszą przecież w Smyrnie, że eskadra jego przezimuje w Lewancie. Liniowy okręt „Prince-Regent" o 94 działach pod kapitanem Martin, i fregatta „Thétis" pod kapitanem Codrington, opuściły już zatokę Besica w celu odpłynięcia do Malty; atoli wkrótce zastąpi ich liniowy okręt „Ganges" stojący od 28. listopada na kotwicy w Malcie, i fregatta „Superbe," której co chwila oczekują z Anglii. Okręt „Prince-Regent" i fregatta „Thétis" przyłączą się do eskadry exercytacyjnej, która pod naczelnem dowództwem kapitana W. F. Martin, jako komodora, ściąga się na wodach pod Lizboną. (W. Z.)

(Kurs giełdy paryskiéj z 10. stycznia.)

Renty 5% 93.80; 3% — 57.40. Akcye bank. 2400. Hyszp. 29¾.

Szwajcarya.

(Rozporządzenie względem wychodźców.)

Berna, 3. stycznia. Począwszy od 1. lutego będzie kasa federacyjna wypłacać kantonom wsparcie tylko dla tych wychodźców, którzy się wykażą: 1) że istotnie są wychodźcami politycznymi, 2) że się nieutrzymują ani z pracy ani z własnych środków, 3) że są zbyt skompromitowani, aby mogli wrócić do domu i otrzymać paszporta i 4) że się dobrze zachowują. (W. Z.)

(Wiadomości bieżące.)

Berna, 3go stycznia. Mówią, że poseł angielski przy federacyi szwajcarskiej, p. Lyons, który w tych czasach przybył do siedziby rządu, ma zlecenie rozstrzygnąć w taki sam sposób kwestyę wychodźców w Szwajcaryi, jak w Turcyi ją załatwiono. —Nowe cło federacyjne będzie już, jak słychać, zaprowadzone w połowie b. miesiąca. Tutejszy dziennik rządowy donosi, że w mieście Bernie zagnieździło się bardzo wiele awanturników, spekulantów brukowych, włóczęgów i mnóstwo takiej hałastry ulicznej, jakiej nigdzie indziej w całej Szwajcaryi nieznajdziesz.

Duchowne i świeckie zwierzchności pierwiastkowej Szwajcaryi zajmują się obecnie obradą nad zaprowadzeniem domu poprawy dla księży z kantonów pierwotnych. (W. Z.)

Włochy.

(Izba deputowanych.)

Turyn, 6. stycznia. Na wczorajszem posiedzeniu deputowanych odczytał dep. Buoncompagni odpowiedź na mowę od tronu, w której oprócz oświadczeń lojalności i przywiązania, zawarte jest zapewnienie, że parlament chce wespół z koroną starać się jak najusilniej o ustalenie wolności konstytucyjnej. (G. W.)

(Wiadomości bieżące z Turynu.)

Turyn, 5. stycznia. Na wczorajszem posiedzeniu izby przyjęto znaczną większością głosów ustawę względem zaprowadzenia nowego systemu miary i wagi, poczem wybrano komisye handlu i rolnictwa, i do rozpoznania budżetu.

Liczni polityczni emigranci z rozmaitych państw włoskich, których główną siedzibą jest Genua, ułożyli plan, założenia kolonii na żyznej i bogatej wyspie Sardynii. Intendant hrabia Piola popiera ten projekt ze strony rządu.

Według wykazu ministra finansów przedłożonego na posiedz. izby deputowanych dnia 3. stycznia okazał się znaczny niedobór w budżecie z r. 1849 a budżet na rok 1850 wynosi 183,447,496 lire. Minister finansów oświadczył, iż się spodziewa, że za pomocą wsparcia narodu skarb państwa wkrótce zdoła wypełnić te dla Piemontu tak znaczne luki finansowe.

Były minister Demargherita wydał broszurę, w której usiłuje oczyścić się z zarzutów, jakie mu uczyniono w dzienniku „Presse."

Projekt adresu jako odpowiedź na mowę od tronu, odczytany na posiedzeniu izby senatorów dnia 4. stycznia, odznacza się zwięzłością i umiarkowaniem. Wykazano w nim w krótkości potrzebę rozmaitych reform niezbędnych do przeprowadzenia zasady konstytucyjnej i wskazano ulepszenia potrzebne w publicznem oświeceniu, w sądownictwie i w armii. Wyrażone są oraz najżywsze zapewnienia lojalności parlamentu. (W. Z.)

(Uchwalona emisya 5procentowych asygnacyj. — Nowy instytut bankowy w projekcie.)

Rzym, 29. grudnia. Jak słychać, uchwalił ojciec święty emisyę pięćprocentowych asygnacyj w sumie 20 milionów szkudów, z których 8 milionów ma ten sam francuski dom handlowy puścić w obieg, który pierwsze dwa miliony na założenie banku rzymskiego zaliczył. Dalej utrzymują, że dom ten przyjął na siebie wypłatę przypadających za ostatnie półrocze procentów i że oprócz tego zajmie się jeszcze amortyzacyą znajdujących się jeszcze w obiegu w Rzymie republikańskich pieniędzy papierowych. — W miejsce banku rzymskiego, którego likwidacyę już uchwalono, ma być urządzony nowy instytut bankowy pod tytułem: „Papiezki bank handlowy i terytoryalny." Pierwotny kapitał instytutu tego stanowić ma reszta pięćprocentowych obligacyj w sumie 12stu milionów szkudów. W proporcyi do tego kapitału pierwotnego wyda bank nowy pewną ilość banknotów w wartości najwięcej 5 szkudów, które jako jedyny legalny rzymski pieniądz papierowy będą służyć za środek do ściągania cyrkulujących obecnie banknotów. (W. Z.)

(Papież. — Kary pieniężne. — Zwinięcie gwardyi nar. w Palermo.)

Neapol, 2. stycznia. Pożyczka papieska nieprzyszła do skutku. Ta okoliczność opóźni może powrót papieża do Rzymu, lubo bawiąc teraz w Portici ojciec święty powtórnie oświadczył się z postanowieniem niezwłocznego powrotu. Zima w Neapolu jest w tym roku nadzwyczajnie ostra. Dziś ulice są pokryte śniegiem. — Dekretem rządu skarani są mężowie, którzy podczas rewolucyi sycylijskiej stali na czele ruchu, mianowicie hr. Amari, Don Michele Amari, książę Batera i margrabia Cerda na karę pieniężną w sumie 834,791 dukati, ponieważ administrując finanse rządu rewolucyjnego zaciągnęli znaczne pożyczki w Londynie dla zakupienia parowych okrętów w służbę insurekcyi. — Gwardya narodowa w Palermo została zwinięta. Dziennik „Corriere mercantile" z którego tę wiadomość wyjmujemy, nie przytacza przyczyn i powodu tego zwinięcia. To milczenie jednak, które względem niepokojów jakoby w Sycylii wybuchłych, zachowują wszystkie nas dochodzące dzienniki francuskie i włoskie, jest jawnym dowodem, że wiadomość z Neapolu z 28. grudnia zawarta w berlińskiej „Constitutionelle Ztg", jakoby w Palermie znowu zupełna wybuchła rewolucya, której król. namiestnik Filangieri opanować niemógł, niczem innem niejest, jak romantyczno-fantastycznym utworem, jakich niemało po dziennikach berlińskich wyszło z pióra korespondentów włoskich. (W. Z.)

(Pogłoski o amnestyi. — Siła zbrojna do Palermo.)

Neapol, 29. grudnia. Pogłoska o mającej nastąpić amnestyi jeneralnej nabiera cokolwiek pewności. — Wypadki sycylijskie, o których niedawno nadmieniłem, są znaczniejsze, niż mi się wydawały, bo cztery parowe fregaty i dwa pomniejsze paropływy wojenne otrzymały nagle rozkaz przygotować się do podróży, i zawieźć na tę wyspę wojsko, a mianowicie kawaleryą. A choć nie wszystka, to przecie większa część zbrojnej siły do Palermo jest przeznaczona.

(Konwencya wojskowa z Austryą zawarta.)

Florencya, 4. stycznia. Risorgimento zapewnia, że rząd toskański zawarł z austryackim konwencyę wojskową stanowiąc, że austryacka załoga przez niejaki czas tu pozostanie; wszelako skoro Wielki książę zażąda aby się oddaliła, natychmiast z toskańskich państw ustąpić musi. Korpus okupacyjny według konwencyi wynosić będzie 10,000 ludzi. Koszta umieszczenia w koszarach tudzież nadzwyczajne wydatki ponosić będzie Toskania. Natomiast obowiązują się Austryacy nie mieszać się w wewnętrzne sprawy kraju, wyjąwszy w Liwurnie. W skutek tego traktatu będzie wkrótce i parlament otworzony.

(Poseł hyszpański na audyencyi u Wielkiego księcia.)

Florencya, 3. stycznia. Komandor Tacon, Marchese de Bayamo, doręczył dziś Jego królewiczowskiej Mości Wielkiemu księciu w prywatnej audyencyi list wierzytelny Jej Mości królowej Hyszpanii, mocą którego akredytowany jest jako rezydent ministeryalny przy dworze Jego królewiczowskiej mości.

Po audyencyi, przy której minister spraw zagranicznych był obecny, przyjmowały margrabiego, Wielka księżna Marya Ferdinanda i arcyksiężna Marya Luisa.

Jego królewiczowska Mość Wielki książę wezwał dziś panów Cempini i Vani, prezydentów senatu i izby deputowanych, na nadzwyczajną audyencyę. (W. Z.)

(Rozwiązanie gwardyi narodowej.)

Palermo. Uchwalone na dniu 19stym grudnia rozwiązanie tutejszej gwardyi narodowej, nastąpiło tu temi dniami na mocy dekretu namiestnika, księcia Taormina, w którym zawarte jest oraz zupełne uznanie zasług, jakiemi korpus ów, niepotrzebny już teraz, przyczynił się do przywrócenia i utrzymania spokoju w Sycylii. — Z rozwiązaniem tem połączony był zarazem rozkaz wydania wszelakiej broni. (W. Z.)

Niemce.

(Wniosek względem ogłoszenia ustawy o milicyi miejskiej.)

Hannower, 10. stycznia. Dzisiaj po odczytaniu protokołu podał Ellissen na posiedzeniu izby następujący wniosek względem rychłego ogłoszenia ustawy o miejskiej milicyi:

„Zważywszy, że instytut milicyi miejskiej uznany jest we wszystkich prawie państwach ucywilizowanych za najskuteczniejsze publiczne urządzenie ku utrzymaniu publicznego porządku i ochronie obywatelskiej wolności; tudzież że instytut ten już i w Królestwie Hanowerskiem przyszedł istotnie do skutku, lecz aby nabył utrwalenia i odpowiedniej celowi użyteczności, potrzeba go jeszcze według powszechnych norm prawnych uorganizować, — a której to organizacyi właśnie w kraju naszym brakuje: podają stany rządowi królewskiemu wniosek, by raczył jak może być najprędzej przedłożyć izbom projekt powszechnej o miejskiej milicyi ustawy." (D. R.)

(Życie klubowe obudza się na nowo.)

Hamburg, 10. stycznia. Zwątlałe od niejakiego czasu życie klubowe w tem mieście, obudziło się nagle z swej nieczynności. Wybory zwłaszcza do sejmu Erfurtskiego tudzież nowa konstytucya zostały przedmiotem nieustających rozpraw.

(Postanowienie demokracyi. — Kwestya konstytucyi. — Kroki ostrożności.)

Hamburg, 6. stycznia. Demokracya postanowiła na tajnem posiedzeniu pod prezydenturą Dra Gallois, nie mieć żadnego udziału w wyborze deputowanych do parlamentu w Erfurcie, ponieważ nie może uznać ani nowego prawa wyborowego ani izby ludu, i ponieważ zaproponowani konstytucyjni deputowani Dr. Riesser i senator Geffcken nie mają za sobą sympatyi demokratów.

Nasza najnowsza konstytucya przyjdzie na przyszły tydzień pod dyskusyę dziedzicznego mieszczaństwa, które ją pewnie odrzuci. We wszystkich koteryach obywateli mających prawo zasiadania w radzie zbierają głosy przeciw konstytucyi, a zwolennicy dawnej ustawy konstytucyjnej łączą się z lewą stroną, z przyjaciołmi konstytuanty, dla obalenia projektu państwa.

Dla zapobieżenia nowym excesom przeciągają ulicami miasta silniejsze patrole składające się z Hanzeatów i Prusaków. Dziś wieczór obawiają się tu nowych scen, zkąd wnoszą, że wszystkim żołnierzom będzie zakazane znajdowanie się w miejscach gdzie się odbywają tańce. Te excesa uwłaczają niemało zamierzonej konwencyi wojskowej, każdy bowiem mieszkaniec Hamburga obawia się w takim razie częstego powtórzenia podobnych scen, ponieważ wojska rozmaitej broni rzadko się między sobą zgadzają. (W. Z.)

(Kurs giełdy frankfurtskiej z 10. stycznia.)

Met. Austr. 5% — 86⅞. Akcye bank. 1275. Sard. 33¼. Hyszp. 3% — 30⅜. Polskie 300 — 117¼; 500 — 81⅜.

Prusy.

(Poselstwo króla.)

Berlin, 10. stycznia. Poselstwo korony, które prezydent ministrów przedłożył wczoraj obu izbom, zdziwiło i deputowanych i słuchaczów na trybunach, zwłaszcza, że nawet w dobrze zawiadomionych salonach rozgłoszona była wiadomość, że potrzeba jeszcze liczne usunąć przeszkody, nim król i odpowiedzialne ministeryum będą w stanie powziąć decydujące względem tego ważnego przedmiotu postanowienia. Różnica zdań, która najszczególniej panowała względem przyszłego składu w izbie pierwszej, została jak słychać przez uboczne sprawy załatwiona. Znajdujemy w tym względzie także napomknienia prezydenta ministrów, przy odczytaniu królewskiego poselstwa, gdyż mówił wyraźnie o względach, jakie przez nowe doświadczenie potrzebnemi się okazały. Bardzo stosowną do rzeczy była uwaga, co ją zrobił hrabia Brandenburg w izbie pierwszej w końcu swej krótkiej mowy, zalecając deputowanym przyspieszenie obrad nad propozycyami króla. Rzekł on w ten sposób: „Potęga Prus nie może być dokładną wagą na szali, na której się obecnie ważą losy Niemiec a nawet całej Europy, dopokąd stosunki Prus

we wszystkich kierunkach załatwione nie będą." Koniec jego mowy w izbie drugiej, musimy wyznać otwarcie, tchnął zanadto pochlebstwem, gdyż odezwał się niemal w te słowa: „Do Wćpanów należy teraz zadecydować; oby ta decyzya wzięła dobry koniec, aby Prusy pozostały, czem były: chlubą i ozdobą ucywilizowanego świata."

(Rozpisanie wyborów do parlamentu niemieckiego.)

Poznań, 9. stycznia. Dnia wczorajszego wyszło tu następujące obwieszczenie:

„Utworzywszy na mocy §§. 3. i 37. ustawy z dnia 26. listopada r. z. względem uskutecznienia wyborów do izby ludowej parlamentu niemieckiego, okręgi wyborcze, podaję takowe oraz mianowanych przezemnie komisarzy i miejsca wyborów do wiadomości publicznej jak następuje:

A. Departament poznański.

I Okręg składa się z części niepodlegających reorganizacyi powiatów ostrzeszowskiego, odalanowskiego, krotoszyńskiego i z części niepodlegającej reorganizacyi powiatu pleszewskiego, około miasta Dobrzycy położonej. Miejsce wyborów dla tego okręgu jest miasto Ostrowo, a komisarzem wyborczym jest mianowany referendaryusz regencyi Dvenhoff w Krotoszynie.

II Okręg obejmuje powiat wschowski i część powiatu krobskiego niepodlegającą reorganizacyi. Miejsce wyborów Leszno; kom. wyborczy: assesor regencyi Schopis w Rawiczu.

III Okręg obejmuje resztę części powiatu pleszewskiego niepodlegającej reorganizacyi (porów. ad 1.) z powiatu poznańskiego, obwody policyjne Komornik i Stęszewo wraz z miastem Stęszewem i częścią powiatów szremskiego i kościańskiego reorganizacyi niepodlegające. Miejsce wyborów Kościan, komisarz wyborczy zawiadowca urzędu zaradczo-ziemiańskiego Madai w Kościanie.

IV Okręg tworzą powiaty bukowski i babimostki. Miejsce wyborów: Wolszhyn; komis. wyborczy: zawiadowca urzędu radczo ziemiańskiego bywszy podpułkownik Leszczyński w Wolszhynie.

V Okręg obejmuje powiaty międzychodzki i międzyrzecki. Miejsce wyborów: Międzyrzecz; kom. wyborczy: assesor regencyi Besser w Międzychodzie.

VI Okręg tworzą powiaty obornicki i szamotulski. Miejsce wyborów: Oborniki; kom. wyborczy: radzca ziemiański Reichmeister w Obornikach.

VII Okręg składa się z miasta Poznania, z powiatu poznańskiego prócz owej części do 3. okręgu przyłączonej i z części powiatu średzkiego niepodlegającej reorganizacyi. Miejsce wyborów: Poznań; kom. wyborczy: radzca ziemiański Hindenburg w Poznaniu.

B. Departament bydgoski.

I Okręg obejmuje powiat inowrocławski, część powiatu mogilnickiego reorganizacyi niepodległą i tę część działu powiatu gnieźnieńskiego reorganizacyi niepodpadającego, która od Powidza do granicy powiatu inowrocławskiego jest położona. Miejsce wyborów: Inowrocław; kom. wyborczy: radzca ziemiański Fernow w Inowrocławiu.

II Okręg obejmuje powiat bydgoski i szubiński, prócz obwodu policyjnego i miasta Kcyni. Miejsce wyborów Bydgoszcz; komisarz wyborczy: assesor regencyi Cruscius tamże.

III Okręg obejmuje powiat wyrzyski, część powiatu wągrowieckiego organizacyi niepodlegającą, obwód policyjny i miasto Kcyń w powiecie szubińskim i tę część niepodlegającego reorganizacyi działu powiatu gnieźnieńskiego, która nie jest przyłączoną do okręgu pierwszego. Miejsce wyborów: Wyrzyska; kom. wyborczy: assesor regencyi Kühne tamże.

IV Okręg tworzą powiaty czarnkowski i chodzieski. Miejsce wyborów: Czarnków; kom. wyborczy: radzca ziemiański Puttkammer tamże.

Poznań, dnia 8. stycznia 1850.

Prezes naczelny W. Księstwa Poznańskiego." Beurmann.

(Gaz. Pols.)

(Sejm rzemieślników.)

Królewiec, 2. styc. Dnia 29. i 30. grud. otworzono drugi prowincyalny sejm rzemieślników. W ogóle zgromadziło się około 1500 majstrów i czeladzi wszystkich cechów, między tymi 30 deputowanych z prowincyj wschodnich i zachodnich Prus. Towarzystwa były zastępowane tylko przez deputacye. 136 miast należy dotychczas do centralnego związku cechów, który istnieje od 1. września 1848, i w ciągu roku odbył 60 sesyj złożonych z samej starszyzny, 30 posiedzeń plenarnych, 6 zgromadzeń jeneralnych i 2 sejmy rzemieślników prowincyonalnych. Po odczytaniu sprawozdania i złożeniu rocznych rachunków rozpoczęto debatę nad niedokładnością ustawy rzemieślniczej, wzięto pod surową krytykę warstaty wojskowe i z zdrowym rozsądkiem naradzano się nad wielu innemi pożytecznemi przedmiotami. Na końcu drugiej sesyi wyprawiono wesołą ucztę.

Rzecz domowa.

LWÓW, 18. stycznia. Następne doniesienia z Tarnowa o szkodach przez powódź Wisły wyrządzonych dopiero okazują całą okropność położenia gmin dotkniętych tą ręką nieszczęścia. Szesnastu wsi lub osad mieszkańce zostawali przez dni kilka w trwodze zagłady, a w znacznej części i teraz pozostają w obawie ochronienia się na przyszłość od głodu i moru. W pierwszych chwilach wylewu ratował mieszkańce życie od nagłej toni, i przy łasce bożej, ile słychać nikt nie zginął, ale wody zalewając osady i wioski: Koło, Przewoz, Dmytrów, Gliny małe, Gliny wielkie, Uście, Sadkową Górę, Górki, Otałęż, Wolę Otałęzką, Łysakowek, Szafranów, Słupiec, Borowę, Surowę i Baranów, uniosły z odlewem po wielu miejscach zasoby żywności, wymuliły zasiewy ozime, zniszczyły zapasy kartofli chowane po jamach, pozatapiały bydło a pozostałe miejscami przemokłe zboże wkrótce potem przemarzło i do połowy zniszczało lub niszczeje, bo przy tak wielkiej pladze i zniszczeniu mieszkańce nie mieli jeszcze sposobności zająć się wysuszeniem i odratowaniem tego co im pozostało. W kilku miejscach a mianowicie w sześciu pierwszych z wyż wymienionych, popodmulane chaty włościańskie stały się niemieszkalne, a ludność zmuszona była opuścić zagrody własne, a wpraszać się do gmin sąsiedzkich. Luboć przyjęci zostali z prawdziwem poświęceniem i całem wylaniem uczucia sąsiedzkiej gościnności, zostają jednak potąd na samej łasce opatrzności, a bez pomocy spólnej i braterskiej odleglejszych mieszkańców kraju, pozbawieni będą na dal sposobu do życia i utrzymania rodzin swoich.

— Przejęty spółuczuciem ludzkości **Wiedeń** jest pierwszy, który wystąpił z odezwą do publiczności wzywając wsparcia jej ku uldze cierpiącym, a Redakcya Gaz. Wiedeńskiej oświadczyła się z życzliwą posługą przysełania złożonych u niej darów bądź w datku pieniężnym, bądź w darach z odzieży, bielizny lub innych ofiarach. Powodowani z naszej strony szczerą chęcią przyczyniać się ku pocieszeniu a dobru spółbraci, a za przykładem Wiednia, Redakcya Gaz. Lwowskiej **otwiera podobną u siebie składkę ku wsparciu mieszkańców powodzią wiślańską w Tarnowskiem dotkniętych**, i obowiązuje się przesłać jak najspieszniej w drodze urzędowej złożone u siebie dary szlachetnych obywateli, i ogłosić oraz publicznie w pismie swojem imiona łaskawych dobrodziejów ludzkości.

Wiadomości handlowe.

Lwów. Na naszym dzisiejszym targu sprzedawano korzec owsa po 6r. 30k.; hreczki 10r. 15k.; kartofli 6r.; — cetnar siana 3r. 51k.; — sąg drzewa bukowego 27r. 30k., sosnowego 22r.; — kwarta krup pszennych 20k., jęczmiennych 10 k., jaglanych 15 k., hreczanych 12k.; mąki pszennej 10k.; żytnej 7k.; wódki: przedniej 50k., szumówki 40k.; — funt masła 50k. i mięsa wołowego 12½k. w. w.

Kurs lwowski.

Dnia 18. stycznia.

W monecie konwencyjnéj.	gotówką		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	5	14	5	17
Dukat cesarski	5	17	5	20
Półimperyał zł. rosyjski	9	9	9	12
Rubel śr. rosyjski	1	45	1	46
Talar pruski	1	34	1	35
Polski kurant i pięciozłotówk.	1	18	1	19
Galicyjskie listy zastawne za 100 złr.	100	—	100	12
Galicyjskie l. z. w kasie T. Kr.	100	6	100	30

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 17. stycznia. Książę Jabłonowski Karol, z Bursztyna. — Lang Ignacy, z Wolicy. — Prytyka Karol, z Tuczna. — Zabielski Teodor, z Dorohowa. — Małecki Józef, z Lieśniowiec. — Wisniowski Ludwig, z Putiatycz.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 17. stycznia. JX. Wierzchlejski Franciszek, r. k. Biskup, do Przemyśla. — Lekczyński Jan, do Czertesza. — Wiktor Walenty, do Hruszowa.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 17. stycznia.

Pora	Barometr wmierze wied. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Średni stan temperatury do g. 6. zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
	″ ‴ ⁗				
6 god. zr.	27. 9. 0	—4,5°	—0,3°	wschod.	Pochm. mgła
2 god. zr.	27. 9. 0	—0,3°	—4,5°	połud. wsch.	„ śnieg
10 g. ww.	27. 9. 1	—4°		—	„ śnieg

Uwaga: Dnia 18. stycznia o 6. godz. rano pokazywał Term. — 5°

TEATR

Dzisiaj: **„Barbara Radziwiłłówna"** pols. traj. w 5 aktach.

Jutro: **König Gustaw von Schweden, oder: der Maskenball,** wielka opera niem. w 5 aktach.

Główny Redaktor **M. Srzeniawa Sartyni.**

Z c. k. galic. Drukarni rządowéj.